

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

3.1 พื้นที่ดำเนินการวิจัย/ เก็บข้อมูล

พื้นที่ดำเนินการวิจัย/เก็บข้อมูล คือ พื้นที่ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง และสถานีเกษตรหลวง ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่

- 1) สถานีเกษตรหลวงปางดะ ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริง ตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- 3) สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอด ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- 4) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- 5) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ทาเหนือ ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

3.2 แหล่งข้อมูลในการศึกษาลักษณะทั่วไปในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง

3.2.1 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) หรือ ประชุมกลุ่มย่อย (focus group) จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวง และคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานวิจัย อย่างน้อย 5 แห่ง

3.2.2 การเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารต่างๆ ตามช่วงเวลาที่เริ่มส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด จนถึงปัจจุบัน ได้แก่ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี แผนการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง เอกสารด้านนโยบาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการวิเคราะห์ความสำเร็จ และการเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวง ต่อไป

3.3 การศึกษาเพื่อประเมินความคุ้มค่าด้านปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวง

โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) จากเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ตามการส่งเสริมงานด้านปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวง 5 ชนิด ได้แก่ ไก่เบรต ไก่กระดูกดำ แพะนม กระบือนม และสุกร โดยกำหนดเป้าหมายการเก็บข้อมูล ไม่น้อยกว่า 50% ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด ในกรณีที่มีเกษตรกรน้อยกว่า 10 ราย จะทำการเก็บข้อมูลทั้งหมด หรือ 100% ประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลด้านแหล่งอาหารจากการเลี้ยงสัตว์ตามที่ได้รับการส่งเสริมเพื่อเป็นแหล่งโปรตีนให้กับเกษตรกรในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง
- 2) ข้อมูลด้านรายได้ทั้งรายได้หลักและรายได้เสริมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการส่งเสริมจากมูลนิธิโครงการหลวง
- 3) ข้อมูลด้านพลังงานทดแทนของเกษตรกรที่นำมูลสัตว์มาผลิตเป็นก๊าซชีวภาพเพื่อเป็นพลังงานทดแทนไว้ใช้ในครัวเรือนของเกษตรกร

4) ข้อมูลด้านปัจจัยการผลิตทดแทนของเกษตรกรที่นำมูลสัตว์ไปใช้ประโยชน์เป็นปุ๋ยคอก เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าเกษตร

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ความสำเร็จของงานพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวง โดยวิเคราะห์ ความสำเร็จของงานพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวงโดยอาศัยข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการส่งเสริมจากมูลนิธิโครงการหลวง ตามตัวชี้วัด 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านแหล่งอาหาร เช่น ปริมาณอาหารโปรตีนที่ครัวเรือนบริโภค
- 2) ด้านรายได้ เช่น การคำนวณต้นทุนและรายได้สุทธิจากการเลี้ยงสัตว์
- 3) ด้านพลังงานทดแทน เช่น ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากแก๊สชีวภาพที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์
- 4) ด้านปัจจัยการผลิตทดแทน (ปุ๋ยคอก) เช่น ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากปุ๋ยคอกแทนปุ๋ยเคมี

3.4.2 การวิเคราะห์แนวทางและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวง โดยวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวงในระยะสั้นและระยะยาวแล้วแต่กรณีตามชนิดของสัตว์ โดยแบ่งตามตัวชี้วัดที่งานพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวงกำหนดขึ้น 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) แหล่งอาหาร (2) รายได้ (3) พลังงานทดแทน และ (4) ปัจจัยการผลิตทดแทน (ปุ๋ยคอก) ดังนี้

- 1) วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมและเผยแพร่งานปศุสัตว์
- 2) วิเคราะห์สถานการณ์ของงานพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวงในแต่ละสถานที่ดำเนินการวิจัยและแต่ละชนิดของสัตว์ที่ทำการส่งเสริม 5 ชนิด
- 3) จัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวง
- 4) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาสรุปเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ในอนาคต ทั้งระยะสั้น (1-3 ปี) และระยะยาว (3-5 ปี) สำหรับเป็นแหล่งอาหาร รายได้ พลังงานทดแทน และปัจจัยการผลิตทดแทน (ปุ๋ยคอก) ให้กับเกษตรกรบนพื้นที่สูง ต่องานพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวง

3.5 ระยะเวลาการดำเนินงาน

จำนวน 270 วัน นับตั้งแต่วันลงนามในสัญญา

3.6 งบประมาณในการดำเนินการวิจัย

งบประมาณ 650,000 บาท

แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย (ต่อ)

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม (วัน)								
	30	60	90	120	150	180	210	240	270
4. การวิเคราะห์แนวทางและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวง									
4.1 วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมและเผยแพร่งานปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวงโดยใช้หลักการด้านการส่งเสริมและเผยแพร่งานเกษตร							↔		
4.2 วิเคราะห์สถานการณ์ของงานพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวงด้วยการวิเคราะห์ SWOT							↔		
4.3 จัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง								↔	
4.4 สรุปและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและส่งเสริมปศุสัตว์ของมูลนิธิโครงการหลวงในอนาคต									↔
เสนอรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Final Report)									●